

یاد + کتاب

گونه و حشت ۸

یادداشتی از امیر محمد بهامیر
پژوهشگر

گونه وحشت، این قدرت رو داره که تا ساعت‌ها بعد از اینکه کتاب رو بستى، ذهن تو رو درگیر خودش کنه و بایه عالمه حس تعلیق و گاهی هم شوک‌های به‌موقع، کلی هیجان بهت هدیه بده.

ترسی که با فکر و خیال بیشتر می‌شه

توی این داستان‌ها معمولاً شخصیت‌های اصلی با موقعیت‌های خطرناک و ترسناکی مثل هیولاها، ارواح، قاتلان یا شرایط مرموزی که زندگی‌شون رو تهدید می‌کنه، روبه‌رو می‌شن.

نویسنده‌های این گونه ادبی با توصیف دقیق محیط، صداهاى عجیب‌غریب و احساسات عمیق شخصیت‌ها، فضایی خلق می‌کنن که توی خواننده کاملاً حس می‌کنی

همون‌جا ایستادی و ترس رو در ته وجودت احساس می‌کنی؛ مثلاً یه خانه متروکه با صدای قدم‌های لرزان یا جنگلی تاریک که هر لحظه امکان داره یه اتفاق غیرمنتظره توش بیفته.

وحشت‌های متفاوت

انواع مختلفی از وحشت وجود داره؛ مثلاً وحشت‌روان شناختی که بیشتر روی ترس‌های درونی و ذهنی شخصیت‌ها تمرکز داره، یا وحشت ماوراء طبیعی که در اون، موجودات خیالی مثل ارواح و شیاطین نقش اصلی رو بازی می‌کنن. بعضی داستان‌ها هم ترکیبی از این دو هستن و کلی غافلگیری برات دارن.

برای نوجوان‌ها، داستان‌های وحشت معمولاً شامل

ماجراهای اسرارآمیز و پرکششی می‌شن که شخصیت‌ها باید با ترس‌هاشون روبه‌رو بشن و راهی برای نجات خودشون پیدا کنن؛ مثلاً کتاب «قصه‌های ترسناک برای بچه‌های خوب»، اثر ادگار آلن پو شامل داستان‌های کوتاه وحشته و خیلی از نوجوانان رو جذب خودش می‌کنه.

این گونه ادبی بهت یاد می‌ده چطور با ترس‌ها روبه‌رو بشی و اون‌ها رو بشناسی؛ علاوه‌بر این، قدرت تخیلت رو هم به طرز باورنکردنی افزایش می‌ده و باعث می‌شه دنیاها متفاوت و رازآلود رو کشف کنی.

اگر داستان ترسناک بخونیم ...

اول از همه، این گونه ادبی حس کنجکاوی تو رو

تحریک می‌کنه. توی دنیای امروز که اطلاعات به راحتی در دسترس هست، کتاب‌های وحشت می‌تونن تو رو به دنیایی ببرن که پر از شگفتی‌ها و ناشناخته‌هاست و این باعث می‌شه دوباره اون حس ماجراجویی کودکی رو تجربه کنی.

دوم، یه فرار سالم از روزمرگیه. بعد از یه روز خسته‌کننده مدرسه یا تکالیف سخت، خواندن یه داستان ترسناک می‌تونه تو رو برای ساعاتی از محیط کسل‌کننده دور کنه و توی یه ماجرای هیجان‌انگیز غرق کنه. سوم، بهت کمک می‌کنه با ترس‌هات روبه‌رو بشی. با تجربه غیرمستقیم ترس از طریق کتاب، یاد می‌گیری چطور در زندگی واقعی با ترس‌ها مقابله کنی و حتی احساس

قدرت و شجاعت بیشتری بکنی.

علاوه بر این، خوندن وحشت، هوش هیجانی تو رو تقویت می‌کنه و بهت یاد می‌ده چطور احساساتت رو مدیریت کنی. بعضی کارشناسان حتی معتقدن که این گونه ادبی می‌تونه ذهن رو منسجم‌تر کنه و خلاقیت فرد رو افزایش بده. البته همیشه باید مراقب باشی؛ چون اگه خیلی حساس باشی، ممکنه بعضی کتاب‌ها باعث اضطراب یا کابوس بشن؛ ولی در کل، اگه کتاب‌های مناسب سنت رو انتخاب کنی، می‌تونی از کلی لذت و هیجان بهره‌مند بشی.

ادبیات وحشت ایرانی

راستش رو بخوای، گونه وحشت ایرانی گنجینه پنهانی

هست که کلی اثر جذاب و منحصر به فرد توش پیدا می‌شه. برخلاف تصور بعضی‌ها، اینجا فقط داستان‌های عامه‌پسند معمولی نیستن؛ بلکه بعضی از نویسندگان ایرانی تونستن با تلفیق وحشت و عناصر عمیق فرهنگی، تاریخی و روان‌شناختی، آثاری خلق کنن که هم تو رو می‌ترسونه و هم بهت فرصت فکر کردن می‌دن.

یکی از این نویسندگان، حمیدرضا شاه‌آبادی هست. این نویسنده نه تنها برای نوجوانان می‌نویسه، بلکه سعی می‌کنه ترس رو با تاریخ و مسائل اجتماعی پیوند بزنه تا هم هیجان رو برانگیزه و هم اندیشه رو؛ برای مثال، مجموعه «دروازه مردگان» داستانی هست که در اون با عناصر ماوراءالطبیعه و ترس‌های نوجوانانه روبه‌رو

می‌شی، اما در پس این ماجراهای مهیج، نویسنده به شکلی ظریف به بررسی مسائل اجتماعی و تاریخی ایران هم می‌پردازه.

شاه‌آبادی اخیراً هم در رمان «تابوت سرگردان» که یه اثر تاریخی-ترسناکه، به داستان محصلی از دارالفنون می‌پردازه که مجبوره تابوتی رو همراه خودش ببره. ترس از جاده و سفر در این کتاب با فضای تاریخی دوره قاجار و مشروطه درهم آمیخته و این یعنی یه تجربه وحشت کاملاً ایرانی و متفاوت.

اندازه خودت بترس!

در کل، گونه وحشت می‌تونه برات یه تجربه فوق‌العاده باشه، اگه کتاب‌های مناسب رو انتخاب کنی.

از کتاب‌فروشی‌های معتبر یا کتابخانه‌های مدرسه می‌تونی کمک بگیری تا نسخه‌هایی رو پیدا کنی که برای سن تو طراحی شدن. خواندن گونه وحشت‌ناکها برای سرگرمیه، بلکه می‌تونه به رشد شخصیتی و تقویت تخیلت کمک کنه؛ پس اگر علاقه‌مند به این گونه هستی حتماً یه فرصت بهش بده و با دنیای ترسناکش آشنا شو. البته ممکنه در ابتدا کمی بترسی، ولی مطمئن باش که از اون هیجان و لذت پشیمون نمی‌شی! راستی، همیشه با دوستانت درباره کتاب‌هایی که می‌خونی صحبت کن؛ این‌طوری می‌تونی تجربیاتت رو به اشتراک بذاری و حتی کتاب‌های جدیدتری کشف کنی.